

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์และการสำรวจความเข้าใจ
คำว่า 山 shān ในสำนวนจีน 4 พยางค์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

THE STUDY OF CONCEPTUAL METAPHOR OF THE WORD 山 shān
IN A FOUR-SYLLABLE CHINESE IDIOM AND SURVEY OF THE UNDERSTANDING
OF CHINESE MAJOR STUDENTS, PIBULSONGKRAM RAJABHAT UNIVERSITY

ศุจรวี ธรรมถัน^{1*}, วิโรจน์ ตระกุลพิทักษ์กิจ²
Dutrawee Kammathan^{1*}, Virote Trakoolphitakit²

(Received: May 26, 2023; Revised: June 16, 2023; Accepted: June 25, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์ และ 2) สำรวจความเข้าใจการอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 91 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพจนานุกรมสำนวนจีนฉบับสมบูรณ์ 《中华成语大词典》 เครื่องมือในงานวิจัยฉบับนี้คือแบบทดสอบวัดความเข้าใจอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และรายงานผลการวิจัยโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละและการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์ จำนวน 121 สำนวน เป็นสำนวนที่มีความหมายอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ จำนวน 87 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 71.90 โดยสามารถแบ่งอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ได้เป็น 12 ประเภท อุปลักษณ์ที่พบมากที่สุด คือ อุปลักษณ์สถานที่ จำนวน 22 สำนวน ร้อยละ 25.29 รองลงมาได้แก่อุปลักษณ์ปริมาณ จำนวน 18 สำนวน ร้อยละ 20.69 และประเภทอุปลักษณ์ที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ อุปลักษณ์เวลานาน ความรู้และระยะทาง มีจำนวน 3 ประเภท ประเภทละ 2 สำนวน ร้อยละ 2.30 2) ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบมีความเข้าใจอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์คิดเป็นร้อยละ 54.58 และไม่เข้าใจอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์คิดเป็นร้อยละ 45.42

คำสำคัญ: สำนวนจีน, อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, ภูเขา, ภาษาจีน

* 1 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

* Corresponding author. E-mail: Dutrawee.kk@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigate the conceptual metaphor of the word 山 (shān) in the four-syllable Chinese idioms and 2) to survey the understanding of third- and fourth-year students' Chinese language program, faculty of humanities and social sciences, Pibulsongkram Rajabhat University. The data was collected from The Complete Chinese Idioms Dictionary 《中华成语大词典》. The tool for this research is a paper test. The target group is 91 persons of third- and fourth-year students of the Chinese language program at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University. The results were reported by using percentages and descriptive.

The results revealed that 1) there were 87 out of 121 four-syllable Chinese idioms that contain the word 山 (shān) that has metaphor meanings, or 71.90 percent. These 87 idioms that contain metaphor meaning can be divided into 12 types. The most common type of metaphor was the metaphor of places, with 22 out of 87 expressions, representing 25.29%. followed by the metaphor of quantity with 18 expressions, representing 20.69%, and the least common type of metaphor consisted of 3 types: 2 expressions of each type, including the metaphor of long time, knowledge, and long-distance, representing 2.30% each. 2) The results of an analysis of the conceptual metaphor understanding of the word 山 (shān) in the 4-syllable Chinese idiom and the meaning of the 4-syllable Chinese idiom with 山 (shān) found that The respondents understood the conceptual metaphor of 山 (shān) in Chinese four-syllable idioms and the meaning of four-syllable Chinese idioms 山 (shān) representing 54.58% and the respondents did not understand the conceptual metaphor of 山 (shān) in Chinese four-syllable idioms and the meaning of four-syllable Chinese idioms 山 (shān), representing 45.42

Keywords: Chinese Idioms, Metaphor, Mountain, Chinese

บทนำ

ต้นกำเนิดสำนวนจีนมีที่มาจากหลากหลาย เช่น จากพื้นหลังประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรม หนังสือคัมภีร์จีน ศาสนา สิ่งรอบตัว หรือการใช้สัตว์ พืช รวมไปถึงธรรมชาติในการอุปมาอุปไมย การที่คนจีนสมัยโบราณชอบการอุปมาอุปไมยนั้น สะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของการแสวงหาความงามที่ว่า “ชอบอ้อมค้อม ไม่ชอบตรง ๆ” (นริศ วศินานนท์, 2551)

คำว่า 山 (shān) เป็นส่วนประกอบของสำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติเช่นกัน สำนวนจีนจำนวนมากที่มีส่วนประกอบด้วยคำว่า 山 เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีภูเขาอยู่เป็นจำนวนมากและอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งเขตภูเขาของจีนอันประกอบด้วยภูเขา ที่ราบสูง และเนินเขา คิดเป็นเนื้อที่มากกว่าสองในสามของพื้นที่ทั้งหมด และมีขุนเขาที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกถึง 5 แห่ง (五岳) ด้วยกัน ได้แก่ ภูเขาไท่ซาน (泰山) ภูเขาชางซาน (嵩山) ภูเขาเหิงซาน (衡山) ภูเขาเหิงซาน (恒山) และภูเขาฮว่าซาน (华山) ส่งผลให้คำว่า “ภูเขา” หรือ 山 ในภาษาจีนปรากฏอยู่ในสำนวนจีนหลาย ๆ สำนวน โดยให้ความหมายที่สะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อของคนจีนที่หลากหลาย และส่งผลให้การใช้คำว่า 山 ของคนจีนในการสะท้อนผ่านทางภาษาหรือสำนวน มีความหมายที่หลากหลายไปด้วย ทั้งการให้ความหมายโดยตรง และการให้ความหมายอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ เช่น 开门见山 (kāi mén jiàn shān) หมายถึง ไม่พูดพลาถำทำเพลง ไม่อ้อมค้อม พูดตรงประเด็น ซึ่งความหมายของคำว่า 山 ในสำนวนดังกล่าวมีมโนทัศน์เกี่ยวกับการปรากฏแบบประจักษ์ชัดแจ้ง ตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม กล่าวคือ เปรียบกับภูเขาที่เมื่อมองจากที่ไกล ๆ ก็รู้อยู่แล้วว่านั่นคือภูเขา ตั้งตรงตระหง่านปรากฏให้เห็นประจักษ์ด้วยตา จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำว่า 山 ในภาษาจีนไม่ได้มีความหมายว่า “ภูเขา” เพียงอย่างเดียว ซึ่งการเข้าใจและการแปลความหมายของอุปลักษณ์ของสำนวนที่ถูกต้อง ผู้แปลหรือผู้เรียนภาษาจีนต้องเข้าใจถึงสังคม ความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนจีนด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชวดี ศรีลัมพ์ (2548) ที่กล่าวว่า “การศึกษาความหมายตามแนวทางของภาษาศาสตร์ ปริชาโนนั้น มุ่งอธิบายถึงการใช้อย่างที่เป็นผลมาจากกระบวนการคิด ซึ่งได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ในการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับโลก ประสบการณ์การใช้ภาษา ซึ่งไม่ได้หมายถึงสิ่งที่เราอ้างอิง การรับรู้หรือเรียนภาษาแต่เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง แต่จะสัมพันธ์กับกระบวนการคิด ภาพในใจ ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับโลก เช่น อารมณ์ความรู้สึก ฯลฯ”

ทั้งนี้ แม้ว่าภูมิศาสตร์ของประเทศไทยจะประกอบไปด้วย ภูเขา และเทือกเขาเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ อุดมไปด้วย ป่าไม้ สัตว์ป่า และแร่ธาตุต่าง ๆ เท่านั้น และคนไทยล้วนมีวิถีชีวิตที่มีความเกี่ยวข้องกับภูเขามาอย่างช้านาน หากแต่เมื่อนึกถึงคำว่า “ภูเขา” ในด้านของความหมายและมโนทัศน์ของภาษาไทยนั้น กลับมีภาพมโนทัศน์อยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้เมื่อผู้เรียนภาษาจีนที่เป็นชาวไทย ได้เรียนสำนวนจีนที่มีคำว่า 山 อาจเกิดความผิดพลาดต่อการตีความ การแปลความหมาย เนื่องด้วยทัศนะหรือมโนทัศน์ที่มีต่อคำว่า “ภูเขา” และคำว่า 山 ต่างกันในบางบริบท ซึ่งสอดคล้องกับ วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์ (2563) ที่กล่าวว่า “จากการศึกษาคำอุปลักษณ์รสชาติของอาหารในภาษาจีน พบว่า ปรากฏการนำความหมายต้นทางของคำที่เกี่ยวข้องกับอาหารและรสชาติของอาหารมาใช้เปรียบเทียบกับความหมายปลายทางในด้านอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก โดยได้รับอิทธิพลมาจาก วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและสิ่งแวดล้อมทางสังคมจีนเป็นส่วนประกอบหนึ่งของมโนทัศน์ จึงทำให้เกิดคำอุปลักษณ์มากมายหลายประเภท และมักจะส่งผลต่อการทำความเข้าใจของผู้ที่กำลังศึกษาภาษาจีนตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับกลาง เมื่อผู้เรียน (ผู้รับสาร) เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดหรือไม่ตรงกับความหมายของผู้พูด (ผู้ส่งสาร) ย่อมส่งผลต่อการสื่อสารและการแปลความหมายที่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปจากความหมายเดิมด้วย”

จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าหากศึกษาอุปลักษณะสำนวนจีนที่มีคำว่า 山 และเปรียบเทียบกับสำนวนไทย อาจสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสำนวนจีน และการเรียนการสอนสำนวนภาษาจีนให้กับนักศึกษาที่เรียนภาษาจีนและผู้สนใจศึกษาภาษาจีนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์
2. เพื่อสำรวจความเข้าใจการอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ ของนักศึกษาสาขาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

สำนวนจีน หมายถึง สำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 ปรากฏอยู่ในสำนวน จากพจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ 《中华成语大词典》 (2004)

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ หมายถึง การใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษานำระบบความคิดหรือระบบมโนทัศน์ (conceptual system) มาจากประสบการณ์ที่ตนเองรับรู้ต่อโลกภายนอกทางร่างกาย (bodily experience) ทางอารมณ์ความรู้สึก (emotional) และทางสังคม (social) เป็นต้น สามารถนำมาอธิบายได้อย่างมีเหตุผล สะท้อนให้เห็นการใช้ภาษาของคนในสังคมหนึ่ง ๆ (Kovecses, 2006 อ้างถึงใน ศรีวรา ผาสุขดี, 2558)

วงความหมาย หมายถึง ขอบเขตความหมายของรูปภาษา ประกอบด้วย วงความหมายต้นทาง (Source domain) ขอบเขตของรูปภาษาก่อนนำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ (ส่วนมากจะเป็นรูปธรรม) และวงความปลายทาง (Target domain) หมายถึง ขอบเขตรูปภาษาที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบแล้ว (ส่วนมากจะเป็นนามธรรม) (ศุภชัย ต๊ะวิชัย, 2550)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 91 คน สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจ โดยแบ่งเป็น คำถามวัดความเข้าใจความหมายของสำนวน 18 ข้อ และคำถามวัดความเข้าใจอุปลักษณะคำว่า 山 ในสำนวน 18 ข้อ รวมทั้งหมด 36 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบวัดความเข้าใจดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของประเด็นในการวัดผล ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยผลดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณะในสำนวนจีน สำนวนไทย และแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานเชิงมโนทัศน์

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การรวบรวมและศึกษาความหมายสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพจนานุกรมสำนวนจีนฉบับสมบูรณ์ 《中华成语大词典》 (2004) ของ Liu Wanguo 刘万国 และ Hou Wenfu 侯文富 จำนวนทั้งหมด 121 สำนวน และการเก็บรวบรวมข้อมูลความเข้าใจคำว่า 山 ที่ปรากฏในสำนวนจีน 4 พยางค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจ

3) วิเคราะห์ความหมายของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ โดยจำแนกสำนวนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สำนวนที่มีความหมายอุปลักษณ์ ซึ่งพบจำนวนทั้งหมด 87 สำนวน และสำนวนที่มีความหมายโดยตรงของคำว่า 山 ที่มีวงความหมายว่า ภูเขา ศิริ สิงขร บรรพต ไศล ศิขรินทร์ หรือคำไวพจน์ที่หมายถึงภูเขา พบจำนวน 34 สำนวน ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสำนวนที่มีความหมายเชิงอุปลักษณ์เท่านั้น

4) สรุปผลการวิเคราะห์ความหมายอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์คำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ ซึ่งพบว่า ทั้ง 87 สำนวนดังกล่าว สามารถแบ่งออกเป็น 12 ประเภท

5) นำสำนวนจีนที่มีคำว่า 山 และมีความหมายเป็นอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ทั้งหมด 87 สำนวน ดำเนินการหาความถี่ผ่านเครื่องมือค้นหา คือ เว็บไซต์ CCL (Center for Chinese Linguistics Peking University) สืบค้นในเดือนกรกฎาคม 2565 โดยพิจารณาจากการจัดเรียงความถี่ของสำนวนที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุดไปหาสำนวนที่มีความถี่ในการใช้น้อยที่สุด ผลปรากฏว่า พบสำนวนที่มีการใช้บ่อยเรียงตามความถี่ที่มีการใช้ไม่น้อยกว่า 100 ครั้ง มีจำนวนทั้งหมด 18 สำนวน ดังนี้

- 开门见山 kāi mén jiàn shān คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึงการปรากฏแบบประจักษ์ชัดแจ้ง จำนวนความถี่ที่พบ 667 ครั้ง

- 人山人海 rén shān rén hǎi คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง ปริมาณ (จำนวนมาก) จำนวนความถี่ที่พบ 496 ครั้ง

- 东山再起 dōng shān zài qǐ คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง มนุษย์ หรือบุคคลที่เคยสูญเสียอำนาจ จำนวนความถี่ที่พบ 476 ครั้ง

- 排山倒海 pái shān dǎo hǎi คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง ปริมาณ (น้ำหนักมาก) จำนวนความถี่ที่พบ 332 ครั้ง

- 山穷水尽 (shān qióng shuǐ jìn) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง สถานที่ (หนทางที่จะหนีรอด) จำนวนความถี่ที่พบ 283 ครั้ง

- 愚公移山 (yú gōng yí shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง อุปสรรคและความยากลำบาก จำนวนความถี่ที่พบ 279 ครั้ง

- 千山万水 (qiān shān wàn shuǐ) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง อุปสรรคและความยากลำบาก จำนวนความถี่ที่พบ 278 ครั้ง

- 漫山遍野 (màn shān biàn yě) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณ์ถึง ปริมาณ (จำนวนมาก) จำนวนความถี่ที่พบ 275 ครั้ง

- 跋山涉水(bá shān shè shuǐ) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง อุปสรรคและความยากลำบาก จำนวนความถี่ที่พบ 229 ครั้ง

- 重于泰山(zhòng yú tài shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึงปริมาณ (น้ำหนักมาก) จำนวนความถี่ที่พบ 178 ครั้ง

- 万水千山(wàn shuǐ qiān shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง อุปสรรคและความยากลำบาก จำนวนความถี่ที่พบ 170 ครั้ง

- 大好河山(dà hǎo hé shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึงสถานที่ (ดินแดนบ้านเกิด) จำนวนความถี่ที่พบ 165 ครั้ง

- 逼上梁山(bī shàng liáng shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง หนทาง จำนวนความถี่ที่พบ 139 ครั้ง

- 铁证如山(tiě zhèng rú shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึงการปรากฏแบบประจักษ์ชัดแจ้ง จำนวนความถี่ที่พบ 134 ครั้ง

- 山重水复(sān chóng shuǐ fù) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง อุปสรรคและความยากลำบาก จำนวนความถี่ที่พบ 133 ครั้ง

- 高山流水(gāo shān liú shuǐ) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง เพื่อนคู่ใจ จำนวนความถี่ที่พบ 129 ครั้ง

- 坐吃山空(zuò chī shān kōng) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง ปริมาณ (จำนวนมาก) จำนวนความถี่ที่พบ 116 ครั้ง

- 半壁河山(bàn bì hé shān) คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณะถึง สถานที่ (บ้านเมือง) จำนวนความถี่ที่พบ 103 ครั้ง

6) นำสำนวนจีนที่มีความหมายเชิงอุปลักษณะทั้งหมด 18 สำนวน ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจ โดยแบ่งเป็น คำถามวัดความเข้าใจความหมายของสำนวน 18 ข้อ และคำถามวัดความเข้าใจอุปลักษณะ คำว่า 山 ที่ปรากฏในสำนวน 18 ข้อ รวมทั้งหมด 36 ข้อ เพื่อนำไปทดสอบนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 91 คน

7) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลในงานวิจัย โดยผู้วิจัยนำผลการทดสอบความเข้าใจของนักศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนเพื่อยืนยันความถูกต้องและรายงานผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยผ่านค่าความถี่ สถิติร้อยละ การพรรณนา และยกตัวอย่างสำคัญที่ปรากฏ เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยฉบับนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ และ 2) ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 และผลการวิเคราะห์ความเข้าใจ การอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาอุปสรรคเชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์

ผลการรวบรวมสำนวนจีน 4 พยางค์ที่มีคำว่า 山 มีจำนวน 121 สำนวน โดยสามารถแบ่งออกเป็นสำนวนที่มีความหมายอุปสรรคเชิงมนทัศน์มีจำนวน 87 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 71.90 และสำนวนที่ไม่มี ความหมายเชิงอุปสรรค จำนวน 34 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 28.10 ทั้งนี้ อุปสรรคของคำว่า 山 ทั้งหมด 87 สำนวน สามารถแบ่งออกเป็น 12 ประเภท ดังนี้

1) อุปสรรคอุปสรรคและความยากลำบาก จำนวน 13 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.94 เช่น 关山阻 隔 guān shān zǔ gé หมายถึง ภูเขาขวางกั้น อุปมาถึงถนนหนทางที่ลำบาก ไปมาหาสู่กันยากลำบาก คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง อุปสรรคหรือความลำบาก

2) อุปสรรคมนุษย์ จำนวน 8 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 9.20 เช่น 木坏山颓 mù huài shān tuí ภูเขาเสื่อมโทรม ป่าไม้และภูเขาถูกทำลาย อุปมาถึงการตายหรือสูญเสียผู้มีศีลธรรมสูงส่ง คำว่า 山 ในสำนวนนี้ อุปสรรคถึง มนุษย์หรือบุคคลที่มีศีลธรรมสูงส่ง

3) อุปสรรคน้ำหนัก ปริมาณ และระดับที่มากจำนวน 18 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 20.69 ทั้งนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

- อุปสรรคน้ำหนักมาก จำนวน 11 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 12.64 เช่น 举鼎拔山 jǔ dǐ ng bá shān หมายถึง การยกตั้ง (ภาชนะเงินสมัยโบราณซึ่งมีน้ำหนักมาก) และเคลื่อนย้ายภูเขาที่หนักมากได้ เป็นการอุปมาถึงคนที่มีพลังกำลังมาก ทรงพลัง คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง สิ่งที่มีน้ำหนักมาก

- อุปสรรคจำนวนมาก จำนวน 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 6.90 เช่น 人山人海 rén shān rén hǎi หมายถึง คนมีด้นฟ้ามีดิน หรือคนล้นหลาม คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง จำนวนมาก

- อุปสรรคระดับที่มาก จำนวน 1 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.15 เช่น 气涌如山 qì yǒng rú shān หมายถึง พลังพล่านเหมือนกับภูเขา ความโกรธ ชุนเคือง แค้นใจในระดับที่มากหรือสูงสุด คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง ระดับมาก ระดับสูงสุด

4) อุปสรรคสถานที่ จำนวน 22 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 25.29 ได้แก่

- อุปสรรคสถานที่ (ที่มีความอันตราย) จำนวน 4 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.60 เช่น 刃树剑山 rèn shù jiàn shān ในอดีตหมายถึง นรก (สถานที่ลงโทษคนบาปตามความเชื่อของศาสนาพุทธ) ต่อมาสำนวนนี้อุปมาถึงสถานที่ที่พบกับความยากลำบากและอันตราย คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง สถานที่ที่พบกับความยากลำบากและมีความอันตราย

- อุปสรรคสถานที่ (บ้านเกิด แคว้นแคว้น รังเก่าถิ่นเดิม สถานที่ที่คุ้นเคย) จำนวน 9 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 10.34 เช่น 放虎归山 fàng hǔ guī shān หมายถึง ปล่อยเสือเข้าป่า (ปล่อยเสือคืนถ้ำ) กล่าวคือ นำเสือกลับคืนสู่ภูเขา ซึ่งอุปมาถึงการเอาคนเลวกลับคืนสู่รังเก่า เมื่อปล่อยเสือคืนถิ่นเดิม เสือก็จะมีการล่ายังซึ้นกว่าเดิม คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง รังเก่า ถิ่นเดิม สถานที่ที่คุ้นเคย

- อุปสรรคสถานที่ (ห่างไกลความเจริญ) จำนวน 3 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.45 เช่น 山南海北 (shān nán hǎi běi) หมายถึง สถานที่ที่ห่างไกล สถานที่ที่ไกลโพ้นและห่างไกลความเจริญ คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปสรรคถึง สถานที่ที่ห่างไกล

- อุปสรรคสถานที่ทั่วไป จำนวน 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 6.90 (อุปสรรคประเภทนี้เป็น การวิเคราะห์รวบรวมสำนวนที่มีคำว่า 山 ที่อุปสรรคถึงสถานที่ แต่สำนวนนั้น ๆ มีจำนวนน้อย เพียงประเภทย่อย 1 สำนวนเท่านั้น จึงรวบรวมไว้ในประเภทดังกล่าว) เช่น สำนวน 宝山空回 bǎo shān kōng huí หมายถึง การเดินเข้าไปในภูเขาที่เต็มไปด้วยสมบัติ แต่ออกมามือเปล่า คำว่า 山 ในสำนวนนี้ อุปสรรคถึง

สถานที่ที่เต็มไปด้วยของมีค่า จำนวน 仙山琼阁 xiān shān qióng gé หมายถึง ดินแดนแห่งความมั่งคั่ง อันทศจรีย์ ดินแดนแห่งความมั่งคั่งจรีย์ คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง ดินแดนแห่งความมั่งคั่งที่เป็น สถานที่อาศัยของเทพดา เป็นต้น

5) อุปลักษณระยะทาง จำนวน 2 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.30 เช่น 梯山航海 tī shān háng hǎi อุปมาถึงการเดินทางที่ยาวนานและการเดินทางไกล คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง ระยะทาง

6) อุปลักษณความยิ่งใหญ่ จำนวน 5 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.75 เช่น 功若丘山 gōng ruò qiū shān หมายถึง ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ตั้งภูเขา คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง ความยิ่งใหญ่

7) อุปลักษณความมั่นคง จำนวน 6 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 6.90 เช่น 安如泰山 ān rú tài shān หมายถึง มั่นคงเหมือนดังขุนเขาไท่ซาน ว่า 山 ซึ่งเป็นส่วนประกอบของชื่อเฉพาะของเขาไท่ซาน 泰山 tài shān ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง ความมั่นคง

8) อุปลักษณเวลานาน จำนวน 2 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.30 เช่น 山高水长 shān gāo shuǐ cháng หมายถึง สูงตั้งภูเขายาวดั่งแม่น้ำ อุปมาถึง ชื่อเสียงหรือยศถาบรรดาศักดิ์ที่จะคงอยู่ไปอย่างยาวนาน ตลอดไป เหมือนดังภูเขาที่ตั้งตระหง่านและแม่น้ำที่ทอดยาวอยู่ตลอดไปไม่เปลี่ยนแปลง

9) อุปลักษณช่องทาง หนทาง ทางเลือก จำนวน 3 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.45 เช่น 逼上梁山 bī shàng liáng shān หมายถึง ถูกบีบบังคับให้ไปเขาเหลียงซาน อุปมาถึง ถูกบีบบังคับให้ทำหรือเลือกบางสิ่งบางอย่าง หรือเรื่องบางเรื่องที่ต้องทำ ไม่มีทางเลือก คำว่า 山 ในสำนวนนี้ซึ่งเป็นส่วนประกอบในคำว่า 梁山 อุปลักษณถึง ทางเลือก หนทาง

10) อุปลักษณวิชาความรู้ จำนวน 2 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.30 เช่น 开山祖师 kāi shān zǔ shī เดิมสำนวนนี้หมายถึงพระที่บุกเบิกเผยแผ่ศาสนาที่ภูเขาในรุ่นแรก ๆ ภายหลังหมายถึงผู้ริเริ่มทางวรรณกรรมศิลปะหรือผู้ที่บุกเบิกสายงานใดสายงานหนึ่ง คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง วิชาความรู้

11) อุปลักษณการปรากฏแบบประจักษ์ชัดแจ้ง จำนวน 3 สำนวน คิดเป็น ร้อยละ 3.45 เช่น 开门见山 kāi mén jiàn shān หมายถึง ไม่พูดพลาถาทำเพลง ไม่อ้อมค้อม พูดตรงประเด็น คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง การปรากฏแบบประจักษ์ชัดแจ้ง ตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม กล่าวคือ เปรียบกับภูเขาที่เมื่อมองจากที่ไกล ๆ ก็รู้ว่านั้นคือภูเขา ตั้งตรงตระหง่านปรากฏให้เห็นประจักษ์ด้วยตา

12) อุปลักษณความตาย หรือความสูญเสีย จำนวน 3 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 3.45 เช่น 日落西山 rì luò xī shān หมายถึง พระอาทิตย์กำลังจะตกดิน เป็นคำอุปมาสำหรับคนที่จะเสียชีวิตในวัยชรา สิ่งทีใกล้จะดับสูญ หรือเสื่อมสลาย คำว่า 山 ในสำนวนนี้อุปลักษณถึง ความสูญเสีย

2. ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 และความเข้าใจการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจความหมายของสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 และผลการวิเคราะห์ความเข้าใจการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ ของผู้ตอบแบบทดสอบชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยสามารถแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 (shān) และผลการวิเคราะห์ความเข้าใจการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 (shān) ในสำนวนจีน 4 พยางค์

แบบทดสอบ	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	รวม
มีความเข้าใจความหมายของ สำนวนจีนที่มีคำว่า 山	1,097 ข้อ (ร้อยละ66.97)	541 ข้อ (ร้อยละ33.03)	1,638 ข้อ
มีความเข้าใจการอุปลักษณ เชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์	691 ข้อ (ร้อยละ42.19)	947 ข้อ (ร้อยละ57.81)	1,638 ข้อ
รวมทั้งหมด	1,788 ข้อ (ร้อยละ 54.58)	1,488 ข้อ (ร้อยละ 45.42)	3,276 ข้อ (ร้อยละ100)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่มีคำว่า 山 และเข้าใจความหมายอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ คิดเป็นร้อยละ 54.58 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 45.42 โดยสามารถจำแนกตามความเข้าใจดังนี้ 1) ผู้ตอบแบบทดสอบความเข้าใจ ร้อยละ 66.97 เข้าใจความหมายของสำนวนจีน 4 พยางค์ที่มีคำว่า 山 และผู้ตอบแบบทดสอบร้อยละ 33.03 ไม่เข้าใจความหมายของสำนวนจีน 4 พยางค์ที่มีคำว่า 山 2) ผู้ตอบแบบทดสอบความเข้าใจ ร้อยละ 42.19 เข้าใจความหมายเชิงอุปลักษณของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ และผู้ตอบแบบทดสอบความเข้าใจ ร้อยละ 57.81 ไม่เข้าใจความหมายเชิงอุปลักษณของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ โดยสามารถรายงานผลการทดสอบวัดความเข้าใจมากที่สุดและน้อยที่สุด ได้ดังนี้

ผลการสำรวจความเข้าใจความหมายของสำนวนจีน 4 พยางค์ที่มีคำว่า 山 สำนวน 高山流水 และ跋山涉水 เป็นสำนวนที่ผู้ตอบแบบทดสอบเข้าใจความหมายของสำนวนอย่างถูกต้องมากที่สุด โดยมีผู้ตอบถูกจำนวน 72 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด 91 คน คิดเป็นร้อยละ 79.12 รองลงมาได้แก่ สำนวน重于泰山 มีผู้ตอบถูกจำนวน 71 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด 91 คน คิดเป็นร้อยละ 78.02 และสำนวน逼上梁山 มีผู้ตอบถูกจำนวน 67 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด 91 คน คิดเป็นร้อยละ 73.63 ทั้งนี้ สำนวนที่ผู้ตอบแบบทดสอบไม่เข้าใจความหมายมากที่สุดได้แก่ 半壁河山 มีผู้ตอบถูกจำนวน 16 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด 91 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 และผลการสำรวจความเข้าใจความหมายเชิงอุปลักษณของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ พบว่า ความเข้าใจที่พบมากที่สุด คือ อุปลักษณคำว่า 山 ในสำนวน 人山人海 มีผู้ตอบแบบทดสอบตอบถูกจำนวน 64 คน จาก 91 คน คิดเป็นร้อยละ 70.33จำนวน 64 คน จาก 91 คน คิดเป็นร้อยละ 70.33 โดยคำว่า 山 ในสำนวนดังกล่าวจัดอยู่ในอุปลักษณปริมาณ (จำนวนมาก) รองลงมาอุปลักษณคำว่า 山 ในสำนวน 跋山涉水 มีผู้ตอบแบบทดสอบตอบถูกจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 56.04 โดยคำว่า 山 ในสำนวนดังกล่าวอุปลักษณถึง อุปสรรคและความยากลำบาก ทั้งนี้คำว่า 山 ในสำนวนที่ผู้ตอบแบบทดสอบไม่เข้าใจมากที่สุดคือคำว่า 山 ในสำนวน 排山倒海 โดยมีผู้ตอบแบบทดสอบตอบถูกจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 โดยผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจผิดว่าคำว่า 山 ในสำนวนดังกล่าวอุปลักษณถึงปริมาณ จำนวนมาก

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความหมายเชิงอุปลักษณ์ของสำนวนจีน 4 พยางค์ที่มีคำว่า 山 พบว่า ความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำว่า 山 ในภาษาจีนมีความเกี่ยวข้องกับบริบทสังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรม รวมถึงประสบการณ์ที่ได้พบเจอของชาวจีนเป็นอย่างยิ่ง ส่งผลให้มีการนำความหมายที่เกี่ยวข้องกับบริบทดังกล่าวเปรียบเทียบกับความหมายปลายทางของสำนวน และอุปลักษณ์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีนมีเป็นจำนวนมากและยังสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท อิทธิพลจากบริบทสังคมดังกล่าวมักส่งผลโดยตรงต่อความเข้าใจของผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาจีนให้เกิดความผิดพลาดในการแปลหรือการทำความเข้าใจความหมายของสำนวนนั้น ๆ

กล่าวคือ การแปลความหมายที่ได้รับอิทธิพลจากบริบทสังคมดังกล่าวเป็นกระบวนการของทางความคิดหรือการมองโลกของแต่ละบุคคลสำหรับการเปรียบเทียบเพื่อการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาที่สามารถสะท้อนออกมาทางภาษาที่ใช้เป็นอุปลักษณ์ หรือกล่าวได้ว่า Lackoff and Johnson (1980) อ้างถึงใน พรานพรธณ พลบุล (2561) เป็นกระบวนการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทางซึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบ (Source domain) ไปยังวงความหมายปลายทางซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain) ทำให้เกิดการขยายความหมายจากสิ่งหนึ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นนามธรรมกว่า

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบทดสอบจะเข้าใจความหมายอุปลักษณ์ของคำว่า 山 ในสำนวนที่มีความใกล้เคียงกับคำว่า “ภูเขา” ในภาษาไทย เช่น สำนวน 跋山涉水 หมายถึง บุกป่าฝ่าดง ขึ้นเขาลงห้วย โดยคำว่า 山 ในประโยคดังกล่าว อุปลักษณ์ถึงความยากลำบาก หรืออุปสรรค ซึ่งเป็นสำนวนที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการวิเคราะห์ความหมายที่ตอบถูกมากที่สุด สอดคล้องกับ วศิน สุขสมบุญวงศ์ (2563) ที่กล่าวว่า “คำอุปลักษณ์รสชาติในภาษาจีนที่มีความหมายปลายทางเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันกับอุปลักษณ์รสชาติในภาษาไทย จะทำให้นักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้นและสามารถแปลคำอุปลักษณ์ดังกล่าวได้ใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากขึ้น”

ทั้งนี้ คำว่า 山 ในสำนวนจีนที่มีความหมายอุปลักษณ์ไม่ใกล้เคียงกับอุปลักษณ์ “ภูเขา” และคำไวพจน์ของคำว่า ภูเขา ในภาษาไทย และจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบทสังคมวัฒนธรรมของชาวจีนเพื่อประกอบในการแปลความหมาย หรือการทำความเข้าใจนั้น ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในสำนวนประเภทดังกล่าวของผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือไม่เข้าใจ แปลผิดไปจากความหมายต้นทาง เช่น สำนวน 半壁河山 หมายถึง ครึ่งค่อนหนึ่งแห่งมาตุภูมิ ที่สามารถรักษาได้หรือได้สูญเสียแก่กษัตริย์ศัตรูไปแล้ว คำว่า 山 ในสำนวนนี้ ไม่ได้หมายถึง ภูเขา แต่มีมีนอุปลักษณ์เกี่ยวกับสถานที่ บ้านเมือง แวนแคว้น หรือมาตุภูมิ เป็นต้น

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความเข้าใจความหมายอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในสำนวนนั้น หากผู้เรียนสามารถมีความรู้เกี่ยวกับระบบมโนทัศน์ของชาวจีนและชาวไทยที่ตรงกัน รวมถึงมีความรู้เกี่ยวกับบริบทสังคมและคนในสังคมของภาษาต้นทางที่ถูกต้องและมากเพียงพอ จะสามารถส่งผลให้การทำความเข้าใจในสำนวนมีแนวโน้มที่จะสามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นการศึกษาความหมายอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 山 ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการแปลและศึกษาสำนวนจีน รวมทั้งนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาตำราหรือหนังสือเกี่ยวกับสำนวนจีน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 ในสำนวนจีน 4 พยางค์ ที่ปรากฏในพจนานุกรมที่นำมาศึกษาเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจรวบรวมสำนวนจากแหล่งอื่น ๆ เช่น วรรณกรรมจีน หนังสือพิมพ์ ต่าง ๆ เพื่อศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของคำว่า 山 เพิ่มเติม รวมถึงการสำรวจความเข้าใจความหมายเชิงอุปลักษณ์ในประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ภาษาจีนที่สูงขึ้น อาจสามารถส่งผลให้ได้ผลการสำรวจความเข้าใจที่แตกต่างออกไปจากงานวิจัยฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). อุปลักษณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 5(1), 1-16.
- นริศ วศินานนท์. (2551). *ร้อยเรียงเคียงปัญญา เรียนรู้ภาษาจากวัฒนธรรมจีน* (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- พราวพรรณ พลบุญ. (2561). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์จากบทเพลง J-pop. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 35(2), 331-361.
- วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์. (2563). การศึกษาความเข้าใจคำอุปลักษณ์รสชาติของอาหารในภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(1), 61-74
- ศรียรา ผาสุคดี. (2558). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ “ชีวิต” ในภาษารัสเซียตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารรามคำแหง*, 34(2), 85-96.
- ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2549). *อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์แสดงอารมณ์โกรธในภาษาไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000003606
- 刘万国, และ 侯文富. (2004). *《中华成语大词典》*. 中国: 北大青鸟电子出版社.